

Migrační politika Austrálie

V Austrálii existují 2 migrační programy, které umožňují imigraci do Austrálie: Migrační program a Humanitární program.

Aby osoba byla přijata do země v rámci migračního programu, musí být kvalifikovaný migrant nebo musí být podporován některým členem rodiny, která v Austrálii žije, třetí třídu zaujímá speciální tzv. způsobilý migrant, který se musí vzdát občanství v e své vlastní zemi. Migrační program pro rok 2004 – 05 má 120 000 míst určených pro přistěhovalce se silnou koncentrací na pro Austrálii atraktivní kvalifikované lidi a osoby, které souhlasí se životem v okrajových oblastech Austrálie.

Humanitární program je určen pro uprchlíky a jiné speciální humanitární potřeby. Většina náplně humanitárního programu je program „znovuosídlení pobřeží“, který pomáhá lidem v zámoří, pro něž je jedinou možností. Další část programu je pro osoby nacházející se už v Austrálii, kteří přijeli na dočasná víza nebo přicestovali nelegálním způsobem a kteří požadují, aby nad nimi převzala Austrálie ochranu. Ministerstvo pro imigraci a multikulturní a domorodé záležitosti uvádí, že velikost humanitárního programu pro rok 2004 – 05 je 13 000 míst. Cizinci běžně žijící v Austrálii na dočasná víza mohou požádat o poskytnutí stálého bydliště.

Australská migrační zóna

Australská migrační zóna zahrnuje části Australského území, kde lidé, kteří nejsou občany, musí držet víza k legálnímu vstupu a pobytu.

V září 2001 schválil Federální parlament doplněk týkající se migrace. Tento zákon vyjímá vnější oblasti Austrálie z migrační zóny za účelem regulace nelegálních příchodů. V tomto roce se jednalo o tyto oblasti: ostrov Ashmore, ostrov Carter a Vánoční ostrov.

V těchto vyňatých oblastech nemá nelegální přistěhovalec právo žádat o azyl. Osoby usilující o azyl, kteří žijí v této vyňaté oblasti, mohou žádat o status uprchlíka, ale Austrálie nemá žádné závazky jim vyhovět (poskytnout jim víza k usazení se v Austrálii) a tyto lidé nemají žádné odvolání k soudu. Od roku 2001 do roku 2004 vyjmula tisíce ostrovů z migrační zóny, jako součást Pacifického řešení (název Australské politiky přesouvání žadatelů o azyl do vězeňských zařízení na malých ostrůvcích v Pacifiku).

Zákony také zahrnují moc k přesunu uprchlíků do jiné země, kde by jejich požadavek k ochraně mohl být zvažován. Tyto změny umožnily tisícům žadatelům o azyl, aby byli přesunuti do migrační vězeňského zařízení na Vánočním ostrově, ostrově Naura a Manus.

Vylučování ostrovů z Australské migrační politiky je velmi kontroverzní. Advokáti žadatelů o azyl argumentují tím, že Austrálie nedodrží své závazky vázané mezinárodním právem na ochranu uprchlíků.

Vývoj imigrace v Austrálii od pol. 19. stol.

Vypuknutí Zlaté horečky (1851) vedlo k enormní expanzi populace zahrnující nejprve velké množství Irských katolíků, Němců a jiných Evropanů a Číňanů. Po druhé světové válce zahájila Austrálie masivní migrační program (aby tak získala co nejvíce obyvatel), domnívala se, že se tak vyhne Japonské invazi. „Austrálie musela přežít nebo zahynout“. V této době přicházely do Austrálie stovky tisíc Evropanů, včetně velkého množství Židů.

Během volební kampaně v roce 2001 se stala migrační a zahraniční politika žhavou otázkou, kvůli různým aférám s loďmi uprchlíků (hození dětí přes palubu atd.) Toto byl hlavní faktor, který přispěl k vítězství koalice, které se zdálo nemožným jen o pár měsíců dříve. Koalice také odstartovala vznik kontroverzního tzv. Pacifického řešení.

Národ imigrantů

Od objevení Austrálie a následného příjezdu britských lodníků do Sydney Cove v r. 1788 je imigrace ve velkém měřítku pro zemi typická. Nejprve to byli britští trestanci, později svobodní občané. Zásada rané kolonizace byla udržet Austrálii co nejvíc anglo-keltskou, aby se udržela rasová koheze. Když tato snaha neuspěla, Evropané byli přijímáni a asimilovali britské zvyky. Z tehdejšího právního hlediska byla Austrálie založena na zásadě terra nullus, tj. byla to „země nikoho“, a politika tomu odpovídala. Jejím výrazným rysem byla xenofobie vůči původním obyvatelům i „barevným“ přistěhovalcům často hraničící s genocidou, což samozřejmě zásadně ovlivnilo podobu etnických vztahů až do druhé poloviny 20. století.

K zoficiálnění anti-přistěhovalecké a segregáční politiky došlo v roce 1901. Australská federace přijala ústavu, která uznávala občanská práva všech obyvatel Austrálie - kromě původních obyvatel. Později téhož roku nový parlament zareagoval na rostoucí imigraci lidí neevropského původu přijetím zákona na omezení imigrace. Hlavní zbraní „politiky bílé Austrálie“ bylo právo policie „přezkoušet“ kohokoli, kdo byl pro majoritní obyvatelstvo potenciálně nežádoucí. Po případném neúspěchu byla osoba prohlášena za ilegálního přistěhovalce a deportována. Australská politika segregace a vylučování byla úspěšná až do konce šedesátých let dvacátého století, kdy v Austrálii nastalo období masivní sociální výměny doprovázené multietnickou imigrací.

Podobně jako tomu bylo v případě apartheidu v Jižní Africe, změna v postojích veřejnosti neměla morální, ale spíše ekonomické důvody. Zpomalení poválečné imigrace ze střední a jižní Evropy (Němci, Italové a Řekové) si vyžádalo flexibilnější politiku. Odtud trend otevření se asijským imigrantům. Do té doby převládající rasismus a podezíravost k cizincům, zejména ze strany odborů, které se obávaly devalvace pracovní síly, byl nahrazen oficiální politikou odlišnosti. Australské vlády od té doby podporovaly multikulturalismus, tj. myšlenku australské identity, která nevylučuje cizí původ.

Jak napoví návštěva v jakémkoli australském kosmopolitním městě, úspěch změn byl značný. Přesto se stále více ukazuje, že „slavný“ australský multikulturalismus byl vystavěn na křehkém základě. Ne každý profitoval na neoliberálních ekonomických reformách, které multikulturalistickou politiku doprovázely, a s růstem sociální nerovnosti začali mnozí lidé sympatizovat s hlasy extremistických politiků.

Politické osudy Pauline Hansonové poskytují nejlepší obraz tohoto trendu. V roce 1996 byla zvolena do parlamentu jako nezávislý kandidát (předtím byla vyhozena z Liberální strany za prohlášení, v kterém kritizovala vládu za to, že poskytla „peníze, majetek a šance“ původním obyvatelům). Krátce na to založila hnutí Jeden národ. Jeho politickým základem bylo znovusjednocení země, která byla údajně rozdrobena multikulturalismem, asijskou imigrací, reparacemi původnímu obyvatelstvu a globalizací. Voličskou základnu hnutí tvoří lidé, kteří neprofitují na začlenění Austrálie do mezinárodních trhů, a ti, kteří odmítají multikulturalismus a touží po restriktivní antiimigrační politice. Jitřením xenofobních citů, které nebyly nikdy příliš hluboko pod povrchem, Hansonová na čas politicky uspěla. Ve volbách v roce 1999 však její strana se ziskem 2 % zcela propadla. Přesto došly tradiční strany k názoru, že anti-imigrační program je voličsky atraktivní, a cynicky jej využívají k získávání hlasů.

I současný liberální premiér John Howard vděčí za své znovuzvolení hlavně přitvrzením postoje k imigraci. Jeho odmítnutí přijmout loď plnou afghánských uprchlíků bylo kritizováno v zahraničí, avšak schvalováno doma. Již zmíněná Hansonová na to reagovala se zadostiučiněním, když prohlásila: „Než jsem se objevila na politické scéně, byly takové věci politicky nekorektní.“ Narážela přitom na svůj tehdejší volební trháč, kterým byl návrh na zastrasování lodí s uprchlíky australským vojenským námořnictvem.

Pravdou nicméně zůstává, že Austrálie přijímá jeden z nejmenších počtů nelegálních žadatelů o azyl - okolo 4000 za rok (ve srovnání s 6160 imigrantů, kteří zůstávají v Británii bez platného víza). Zbytek imigrantů „prodává“ okolním chudým ostrovním státům.

Šťastlivci, kteří se do Austrálie dostanou, mohou očekávat dvou- až tříletý pobyt v detenčním zařízení, kde je jejich žádost vyřizována. Jedno z nich, Woomera, nechvalně proslulá kvůli nukleárním testům v padesátých letech, na sebe nedávno opět přitáhla pozornost médií, když za jejími zdmi propukly hladovky a protesty frustrovaných čekatelů na azyl. Imigrační úřady ospravedlňují existenci těchto středisek z hlediska jejich zastrášovací funkce, která má případné žadatele o azyl odradit. Aktivisté z oblasti lidských práv však tuto vládní politiku odmítají označovat jinak než jako rasistickou.

Zdroj: <http://en.wikipedia.org/wiki>
<http://www.novinky.cz/archiv/Index/Politika>